

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego. Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę i koszt ekspedycji: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25. Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim k. 3, w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Julii P. M. i Heleny. Sobota: Dezyderyusza Biskupa. Niedziela: Zestanie Duchasów i Joanny. Poniedziałek: Święt. Grzegorza i Urb.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY PIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 3 minut 58
Zachód 7 56
Długość dnia godzin 15 minut 58.
Przybyło 8 20

Wschód księżyca o godzinie 11 minut 56 w.
Zachód 1 16 r.
Wysokość wody na rzece Wiśle stóp 4 cali 1
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 6° R.

Cena ogłoszeń:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Ogłoszeń Reichmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Wtorek: Filipa Nerensza Wyzn. Środa: Magdaleny de Pazzis i Jana. Czwartek: Germana i Augustyna B. Piątek: Teodozji Męczeniicki.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie. — Dziś Wisławy bł., jutro Budziwoja.

Koncerta: Koncert Juljusza Laubego. (Dolina Szwajcarska — godzina 7 wieczorem.)

Teatra: Teatr Wielki: dziś piętnaste przedstawienie trupy meiningeńskiej: „Wilhelm Tell”; jutro szesnaste przedstawienie trupy meiningeńskiej: „Wilhelm Tell”; — teatr Letni (w ogrodzie Saskim): jutro „Straszny dwór”; — teatr Rozmaitości: dziś „W starym piecu djabł pali” i „Pieszczoszki”; jutro „Pozytywni”; — teatr Nowy (przy ulicy Królewskiej): dziś „Córka pani Angot”; jutro „Jedynaczki papy Gaudin”. (Godzina 7 i pół wieczorem.)

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Komisja w sprawie wprowadzenia uprzedniej i faktycznej kontroli nad robotami przy budowie dróg komunikacji lądowych i wodnych, w tych dniach ukończyła swe prace. Kontrola państwa korzystać będzie z prawa rewizji każdorazowej robót inżynierskich, udziału w opracowaniu budżetów i anszlagów przy układaniu warunków sprzedaży przez licytacje i warunków dostawy materiałów budowlanych i t. p.

— Z powodu częstych w obecnej porze deszczów, zarządy kolejowe poleciły służbie stacyjnej i drogowej zachowywanie przepisów, wydanych dla zabezpieczenia pociągów w razie silnej ulewy.

— Niezależnie od ogólnych rewizyj sanitarnych, odbędzie się niebawem specjalny przegląd wszystkich jatek i sklepów rzeźniczych, a to celem przekonania się o ich czystości i odpowiednim pomieszczeniu.

— Z powodu znacznych zaległości w opłacie za psy, polecono rozwinąć środki egzekucyjne, tak, aby cała zaległość przed 13-y lipca została ściągnięta, włączając w to i kary za przetrzymanie terminu.

— Nowa numeracja zaprowadzona została w naszym ciągu na ulicach Chmielnej, Nowokarmelickiej, Niecałej, Wierzbowej, hr. Berga, Aleksandrji, Bielańskiej, Rymskiej, Nowosenatorskiej, Miodowej, Zielnej, Śliskiej, Siennej, Trębackiej, Czystej i Franciszkańskiej.

— Na odbytem w dniu onegdajszym posiedzeniu kas pożyczkowych rzemieślniczych, poruszona była ważna kwestja, podjęta przez prezesa Towarzystwa dobroczynności ks. Lubomirskiego. Wnosił on mianowicie, aby dla oszczędności w administracji zmniejszyć liczbę lokali na kasy zajętych o jeden lub dwa, otwierać kasy, nie jak się to dotąd praktykuje codziennie, ale tylko 3 lub 4 razy tygodniowo, co pozwoliłoby ograniczyć płace urzędników i narzeczcie umniejszyć liczbę personelu płatnego. Przeciwnie projektowi temu wystąpił dotychczasowy kierownik kas, ks. Zygmunt Chelmiński, motywując swoje zdanie tem, że i obecnie już w każdym lokalu mieści się po parę lub kilka kas, że umniejszać ich liczby, ani ograniczać dni funkcjonowania ich nie uznaje za dobre w interesie samej instytucji, utrudnianie bowiem rzemieślnikom wnoszenia rat, tylko szkoda kasom przynieśćby mogło. Nareszcie nie zgadzał się oponent również na ograniczenie liczby płatnych urzędników z tej racji, że urzędnicy i tak są obciążeni pracą, wkładanie więc na nich jeszcze większych obowiązków jest niemożliwym. Argumenta te przez obecnych na posiedzeniu uznane zostały za zupełnie słuszne i dlatego też zdecydowano pozostawić nadal kasy rzemieślnicze w tej samej organizacji, w jakiej funkcjonowały dotychczas.

— W pierwszy dzień Zielonych Świątek odbędzie się zamknięcie roku budżetowego 1884/5 członków instytucji jałmużniczej, istniejącej przy kościele św. Kazimierza na Nowem Mieście, przy arcybiskupstwie adoracji Najsw. Sakramentu. Na temże posiedzeniu nastąpi wybór senjora i vice-senjora tej instytucji, które to obowiązki przez lat kilka przez jednogłośnie aklamację gorliwie spełniali pp. Badowski i Zagradiński.

— Z teatru i muzyki.

* Wczoraj w natłoczonej sali teatru Wielkiego, artyści meiningeńscy powtórzyli „Marję Stuart” Szyllera.

Publiczność przeżyła kilka prawdziwie wzniosłych godzin, pod uroczem zaklęciem wspaniałej poezji szyllerowskiej, spotęgowanej iście klasyczną scenografią.

Przedstawienie „Marji Stuart”, jnko całość, uważamy za najdoskonalszy dotąd wyraz sztuki meiningeńskiej.

Wszystko tu utrzymane w najczystszych liniach historycznego piękna, a każda scena jest kopalią wrażeń, ponczających zarówno, jak wzruszających. Jesteśmy wyrazem powszechnego życzenia, nakładając p. Chronęgka, aby raz jeszcze przedstawił nam to arcydzieło meiningeńskiej sceny.

Publiczność o wiele chętniej pośpieszy raz jeszcze na „Marję Stuart”, aniżeli na nudną, cikliwą i przetytą „Matkę rodu” Grillparzera, która nie przedstawia zresztą pola do wywołania efektów zbiorowych i obraca się w zaklętym kole nieskończonych tyrad, obojętnych przez nużącą długość swoją dla ogółu publiczności, a niesmacznych przez fatalistyczny, chorobliwy swój nastrój, nawet dla literackich smakoszy.

Prosimy zatem o „Marję Stuart.”

* Reżyserja dramatu i komedji rozdała do nauki jednoaktową komedję Oktawjusza Feuillet’a, p. t. „Skrut uli sumienia”.

W rzezy tej grać będą pp. Grzywiński, Leszczyński, tudzież pani Niewiarowska.

* Reżyserja opery wznawia w tym sezonie „Don Juana” Mozarta.

— Z komitetu wystawy.

Na onegdajszym zebraniu komitetu wystawy, postanowiono w myśl wniosku dra Tadeusza Kowalskiego, udzielać nagrody pieniężne urzędnikom gospodarczym, których pożyteczna działalność została skonstatowana przez delegację specjalną, zwiedzającą gospodarstwa wzorowe, stojące w r. b. do konkursu gospodarstw rolnych, ogłoszonego przez komitet wystawy.

Treść tego wniosku wczoraj niedokładnie podaliśmy, dlatego ją tu powtarzamy.

— Wystawa obrazów Lessera.

Nie w lokalu Towarzystwa zachęty sztuk pięknych, jak wczoraj donosiliśmy, lecz w resursie Obywatelskiej mieścić się będzie wystawa dzieł Aleksandra Lessera.

10)

TANIE TABAKIERKI.

OBRAZEK Z NAJBLIŻSZEJ PRZESZŁOŚCI

przez

autora „Kłopotów starego komendanta.”

(Dalszy ciąg.)

— Tylko, mosanie, z familją nie poszłomi dobrze. Chciałem coś z tego zrobić, ale mi się nie udało. Siostrę, którą wychowałem, wydałem za obywatelskiego syna, dałem zapomogę raz, drugi i wszystko wzięło licho... Spekulował, mędrkował, rzucił się, a pieniądze w rękach topiły mu się jak lód, aż w końcu umarł zostawiwszy tę oto dziewczynę. Siostra zagryzła się przy nim i choć ją wziąłem do siebie, to w dwa lata oddała Bogu ducha, a mnie ot, została ta jedyna pociecha, Jadwiga. Co z niej będzie, Bóg wie, teraz jedyna do głupstw i swawoli... Martwi mnie tylko, że do botaniki nie ma żadnego talentu.

— A na cóż jej to? — przerywam.

— Człowieku cóż się ty pytasz! — zawoła kanonik otwierając szeroko oczy. — Toż to mosanie nie ma przyjemniejszego i użyteczniejszego zajęcia jak zbieranie i poznanie roślin... Bogactwo, mosanie, wszystkie cuda łaski Boskiej wziółach się mieszczą. Tysiące ludzi już uzdrowiłem moimi ziołami, które

rosną wszędzie pod płotem, a nikt niewie na co... Jeszcze by było pasaż, kiedy mi stary owczarz dworski nauczył poznawać różne zioła, które na co pomcne. Przyjdź kiedy do mnie, to ci pokażę jakie ja mam zbiory i jakie lekarstwa... Patrz na tę starą sędzinę, chciałem ją z głupoty wyprowadzić, ale ona tylko wierzy w doktorów; niech sobie wierzy mosanie a zobaczy... Jaką ja mam na rany maść, to niech się plaster bernardyński schowa... Zapytaj ile ja już ludzi z ran wygoiłem... Doktorzy powiadają, trzeba rznąć... rzeźnicy, oni się na czem znają, a ja mosanie w tydzień ci każdą ranę zagoję... Co oni umieją? Krajać i tylko krajać... Ja, uważasz, w żadne kawy, herbaty, wanile i tym podobne zamorskie specyfiki się nie wdaję, bo czy to w naszym kraju brakuje czego?... — A cóż ksiądz kanonik zamiast kawy albo herbaty używa?

— Palę żyto, suszę bratki, maliny, kwiat lipowy i mam królewskie picie... I dzięki Bogu zdrów jestem jak lew... Patrz, jaka moja ręka — mówi zsuwając do góry rękaw — jak żelazo, no, pomagaj — a żadnych zagranicznych specyfików nie używam. Nie trzeba wi lkiej filozofji mosanie, żeby zrozumieć, że skoro nas Pan Bóg na tej ziemi do życia przeznaczył, to tu wszystko jest czego potrzeba. Kiedy ja ci na lato pojedę do mego proboszcza, to mosanie dwie mile zrobić tam i napowrót dla mnie — nie. Dzieciaki naznoszą mi zioła, a ja z tego przysposobię lekarstwo na cały rok...

Roz: rawiając ze mną kanonik dolewał damom mio-

du i cieszyło go to, że się im zaczynają rumienićlica, i języki rozwiązywać. Hrabina trzymając się zawsze górą, lekceważąc traktowała inne i przy każdej sposobności wyjeżdżała na plac z księżną Zajączkową i innymi paniami wielkiego świata. To irytowało trochę kanonika, więc też dogadywał babinie o ile się zdarzyło.

— Co mi tam imość prawisz o jakiejs Barankowej...

— Zajączkowej... — przerywa hrabina.

— Wszystko jedno mosanie zajączek, baranek czy tam królik. No, żeby to jeszcze był duży i cały zając, nie mówię, ale mosanie zajączek, wielka racja.

— Bardzo przepraszam, bo ksiądz Zajączek znany był we wszystkich sferach naszych z tego...

— Ze siadywał na dwóch miedzach — dopowiada kanonik.

Pułkownikowa się roześmiała i reszta pań jej zawtórowała, a głucha sędzina śmiała się najbardziej, rozpytuując sąsiadkę czy to o baranka wielkanocnego idzie, bo jej mąż nieboszczyk prześlicznie wyrabiał baranki z masła ze złocionymi rogami i oczami z pierzu.

Miodek robił swoje, — wszystkim w głowach zaczęło być jaśniej, guj więc po kolacji zaproponowała ciotka, aby nam Jadwisia zagrała, hrabina objęła ster owego popisu, a my wszyscy zbliżyli się do owego dyhawicznego klawikorda. Wysoka dama, do której widocznie dozór nad świecami należał, ustawiła dwa lichtarze, a że ciotka nie używała jeszcze świec sta-

Otwarcie wystawy nastąpi jutro o godzinie 10-jej z rana.

Obrazów zebrano się około dwustu.

== Ostateczności aury.

Ogrodnicy, którzy w kwietniu narzekali na suszę, obecnie uskarżają się na nadmierną wilgoć oraz chłody szkodliwie wpływające na roślinność.

Noce chłody uniemożliwiają otwieranie inspektorów.

Tylko drzewa owocowe, sądząc z mnogości i trwałości kwiatów, wróżą dość pomyślne urodzaje.

== Zmiana sygnalizacji.

Na kolejach wiedeńskiej i bydgoskiej istnieje projekt zmiany sygnalizacji pociągów na linji. Mianowicie ma być zaprowadzony porządek na sposób istniejącego na kolejach w Cesarstwie.

== Pożyteczna zmiana przepisów.

Zarząd kasy zaliczkowo-wkładowej kolei nadwileśkiej zmienił paragraf dotyczący poręczeń i poręczycieli.

Mianowicie osoby, obciążone poręczeniem za którego z członków, mają prawo do zaciągnięcia pożyczki na własny rachunek.

Reforma została już wprowadzoną w wykonanie.

== Księgarnia na Nowej Pradze.

Nowa Praga niezadługo uzyska księgarnię, jak zresztą przystało na rozwijającą się niustannie najmłodszą część Warszawy.

Ze względu na znaczną liczbę zamieszkałej tam inteligencji, księgarnia posiada najzupełniejszą rację bytu...

== Humorystka okolicznościowa.

W liczbie publikacji efemerycznych, które się mają pojawić z okazji wystawy, ukaza się także i płody okolicznościowego humoru.

Miedzy innymi ma wyjść podczas wystawy „Wyjatek z 1001 nocy warszawskich, których babka swym wnuczkom nie opowiadała”.

Tytuł ten zapowiada coś pieprznego, byle tylko nie przepieprzonego zanadto.

== Nowa operetka ludowa.

Jeden z tutejszych muzyków wykończy czteroaktową operetkę ludową.

Będzie to *great attraction* bieżącego sezonu ogródkowego.

== Utrudniona komunikacja.

Z przyczyny zamknięcia uliczki wiodącej poprzecznie na przystanek żeglugi p. Fajansa, ładowne wozy i wszelkie inne wehikuły zmuszone są okrążyć znaczną przestrzeń dla dostania się do podjazdu.

Żałować należy, iż wygoda publiczna nie została uwzględniona przy kasowaniu uliczki i podjazdu.

== Okiennice ochronne.

W wielu nowobudujących się domach stosowana jest innowacja...

Są to okiennice żelazne, podobne do sklepowych. Mieszkania parterowe będą zatem ochronione od możliwego najścia złodziei w porze nocej.

Za to pod względem higienicznym, nowe zasławy, jako szczelnie chroniące od przystępu powietrza, mogą się okazać niezbyt dogodnymi.

rynowych, tylko domowego wyrobu łożowe, wiecznie zaplakane, przeto, uzbierawszy się w szczypce, co parę minut przechodziła z jednej strony na drugą i uciierała nosy tym niewiniątkom.

Jadwisia wybiegła z nut jakąś brylantynę z opery Sroka złodziej, która możeby się i nieźle wydała na zwykłym fortepianie, ale nie na takim brzękadle. Tu, powiedziawszy prawdę, wszystkie tony zdawały się kłócić z sobą i wymyślać jeden drugiemu, w sposób niemal karczemny, skutkiem czego utworzył się taki harmider, że niepodobna było słuchać.

— A cóż to takiego było? — zapytuje kanonik stojący za krzesłami.

— Sroka złodziej!

— Przyznam się mosanie, że naprawdę złodziejska to muzyka... Ebi! do czego to podobne. Hurum burum, tyle krzyku i piszczenia aż strach... Jagna, słuchaj dziewczyno, zagrajno lepiej co naszego: „Góralu z pod Żywca, pożyczno mi”... — nuci półgłosem... Ot, to mi muzyka, którą rozumiem, albo krakowiaka naszego wiesz... Rata tata, tata...

— Już to kanonik nie znasz się na muzyce — rzekła ciotka — ale ja jegomości powiadam, że Jadwisia gra przesłuchanie, za co powinienś hrabinie podziękować.

— Biję czołem mosanie pani hrabinie dobrodzieje... wiem o jej poświęceniu i pracy...

— Może co zaśpiewasz Jadwinu? — odzywa się hrabina...

— Ba dobrze, zaśpiewamy, ale wszyscy — dodaje kanonik... Dziś wesóły dzień dla nas, niech będzie i śpiew...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

== Uczciwa.

W dniu wczorajszym, w sklepie spożywczym na Marszałkowskiej, pani B. uroniła portmonetkę, zawierającą około stu rubli.

Portmonetkę znalazła jakaś dziewczyna, w chwili gdy pani B. wyszła na ulicę.

Dziewczyna dogoniła ją i zgubę oddała, nie chcąc absolutnie przyjąć żadnej nagrody.

— Ależ kilka rubli może się przydać paniu — rzecze pani B.

— Niech to pani da biedrym, ja potrafię zapracować — woła, szybko odchodząc.

Komunikującą nam fakt niniejszy pani B. żałowała bardzo, iż nie mogła się dowiedzieć o nazwisku uczciwej dziewczyny.

== Fałszywy alarm.

W dniu wczorajszym pan * zameldował w policji, że w restauracji, gdzie się znajdował na śniadaniu, skradziono mu pugilares z 600 rublami.

Był to jednak fałszywy alarm, gdyż pugilares w parę godzin później zwrócił właścicielowi p. X., który widząc drzemającego towarzysza po sutych libacjach, umyślnie zabrał mu pieniądze z obawy, aby ich nie uronił, sam zaś śpieszył się do domu.

== Po pijanemu.

Szulerzy warszawscy *majorum gentium* nieprzejmują z powodzeniem polować na łatwowiernych.

Przed kilku dniami p. * młody człowiek, przybyły z prowincji, znalazł się w gronie tego rodzaju procederzystów.

Namawiany do gry w karty, stanowczo odmawiał. Wówczas spojono go i z nietrzeźwym sprawą była o wiele łatwiejsza.

Pan * przegrał wszystko co posiadał przy sobie, tj. 500 rs., a nad o podpisał rewers na 1,200 rs.

Na drugi dzień dowiedziawszy się o wszystkim, wystąpił ze skargą o zwrot rewersu, którego stanowczo nieakceptuje.

Może z tego wyniknąć sprawa karna.

== Na małą skalę.

Onegdał wieczorem do jednego z handlów win i towarów kolonialnych przy ulicy Chłodnej, zajechało dorożką dwóch panów.

Wszedłszy do sklepu, kazali zapłacić dorożkarzowi 30 kop., a następnie zażądali butelkę wina za rs. 1 kop. 50.

Po wypiciu, jeden z nich wyszedł i więcej nie powrócił, drugi zaś, nie mając ochoty, a może i pieniędzy do zapłacenia, a nie mogąc wyjść, otworzył lufcik i wysunął się na podwórze.

Przytrzymał go jednak w branie.

Będąc bez pieniędzy, pozostawił bilet wizytowy, na którym właściciel handlu poprzestał, nie chcąc z drobnej przygody amatorów bezpłatnego wina, robić większej awantury.

== Okradziony... pies.

W dniu wczorajszym niewiadomy rzeźmieszek zdołał przeciąć i zeskałować srebrną obrozę z szyi sporego pudła, przy ulicy Niecałej.

A więc zwolennicy cudzej własności poczynają okradać czworonogów.

Obroza przedstawiała wartość dziesięciu rubli.

== Nagła śmierć... konia.

W dniu wczorajszym nad wieczorem, przy rogu Nowego Świata i placu Trzech Krzyży, sunęła wolno dorożka.

Jeden z koni bez żadnego powodu potknął się i upadł.

Wóznica skoczył z kozła, aby podnieść zwierzę, to ostatnie wszakże już nie żyło.

Znalazł się zrawca, który utrzymywał, iż przyczyną śmierci była wada serca.

== Ujęci.

Złodziejom od pewnego czasu stanowczo się nie wiedzie. Oto w dniu wczorajszym przytrzymało kilku dobrze znanych operatorów.

I tak: na Wierzbowej pod nrem 4-ym ujęci zostali S. i D. w chwili, gdy odbijali drzwi do sklepu.

Na Dzikiej przytrzymał Michała F., który wyciągał portmonetkę przechodzącej pani D.

Wreszcie na Piwnej pod nrem 8-ym ujęto Zofię P., która uchodziła ze skradzionym srebrem stołowem z mieszkania państwa O.

== Nowa sługa.

Pani L., zamieszkała pod nrem 12-ym na Kościele, przyjęła przed kilku dniami służącą, która już wczoraj ulotniła się bez wieści.

Nowa sługa, korzystając z chwilowej nieobecności pani L., zabrała gotówkę 40 rs. oraz różne przedmioty wartości paruset rubli.

== Zniknięcie.

W dniu onegdajszym 14-letni A. P., głuchoniemy, uczeń Instytutu, wyszedłszy z domu rodziców pod nrem 10-ym na Bielańskiej, więcej nie powrócił.

Zarządzono energiczne poszukiwania, które jednak do wczorajszego wieczoru nie daly żadnego rezultatu.

== Ostatni kapucyn.

Z Lubartowa piszą do nas: „W dniu 14-ym b. m. przeniół się do wieczności ks. Faustyn Jarzębiński, ostatni kapucyn z istniejącego niegdys tutaj klasztoru tej reguły.

S. p. Faustyn, po zwinięciu klasztorów w r. 1864, pozostał przy kościele kapucyńskim w Lubartowie, którym się opiekował szczerze i umiał utrzymać go w należytym porządku.

Pogrzeb, przy znacznym napływie ludności, odbył się w dniu 19-ym maja.

Pokój zacnej duszy zmarłego.

== Wymowne cyfry.

M. Radzymin, w gubernji warszawskiej, przeznaczył w r. b. w swoim budżecie na rzecz oświaty i dobroczynności 21 rs.

Na tenże sam cel miasteczko Błonie asygnuje tego roku 48 rs. 15 kop., Brześć Kujawski 75 rs., Kutno 79 rs. 65 kop., a Nowomińsk, Nieszawa i Nowy Dwór, miasteczka również położone w gubernji warszawskiej, zaledwie o kilka rubli więcej.

Czyż nie żało, gdy się zważy, iż miasteczka wymienione posiadają fundusze zapasowe lokowane w banku i że tegoroczny budżet wykazuje znaczną przewyżkę dochodów nad rozchodami?

== Perzadki miejskie.

M. Włodawa, w gubernji siedleckiej, przeznaczyło 1,400 rs. na wybrukowanie ulic Podzamcza i Miodowej oraz na urządzenie ścieków koło studni, barjery i innych robót na ulicy Kościelnej.

Na przebrukowanie ulic w Łodzi wyznaczono z funduszy miejskich 14,000 rs.

pierwszy plan wychodzi tylko gra artystów, i zlanie tej gry w estetyczną całość, przedstawiającą wierny obraz cząstki ówczesnego społeczeństwa.

O Molierze nie ma co i mówić. Wielki ten pisarz mało dbał o zewnętrzną stronę utworów swoich. Taż sama dekoracja, też same kostjomy wystarczały mu na cały ciąg sztuki. Większą część jego sztuki, jak to zresztą meiningenecy czynią z „*Malade imaginaire*”, można odgrywać bez zapuszczania kurtyny.

Całość na tem nie nie traci, owszem, zyskuje mże.

Ale za to Molier, oprócz Komedji francuskiej, a po części i Odeonu, przedstawia niewysłowione trudności w wiernym odtworzeniu tych ról przesadnych na pozor, zakrawających nawet na farsę dla wielu powierzchownie zapatrujących się na scenę, a jednak wiernie ludzkich, wiecznie prawdziwych i nigdy nie starzejących się.

Ażeby Moliera oddać wzorowo a przynajmniej wiernie, potrzebne jest dokładne obeznanie się z tradycją, którą teatr francuski jak świętość pielęgnuje.

Tradycję tę posiadał u nas kiedyś jeden człowiek, a był nim b. dyrektor teatrów warszawskich, s. p. Jan Jasiński.

Po jego śmierci niknie ona i Bóg wie, czy ją kiedyś potrafi jeszcze odżywić.

Nie przypuszczaliśmy wszakże nigdy, żeby ktoby z Niemców posiadał tę tradycję, w tak żyjącej dokładności i w tak wiernym poszanowaniu.

Przedstawienie meiningenecyków było więc dla nas prawdziwą niespodzianką.

I właśnie tę niespodziankę chcieli oni zgłuszyć, zapraszając na wczorajsze przedstawienie cały prawie świat literacki i artystyczny tutejszy.

Poranek teatralny.

Niezwykle widowisko było wczoraj na scenie, niezwykle widowisko i w sali teatralnej.

Meiningenecy wyszli trochę z tradycji.

Przy najściślejszym, jak dotychczas zresztą, zachowaniu wierności kostjumów, dekoracji i tła, na jakim się sztuki przez nich przedstawiane rozwijały, sięgnęli trochę dalej, zapragnęli poklasku wyłącznie dla siebie, dla gry swojej, dla harmonji, w jaką się ona przyobiekła w umiejętnym odtworzeniu całości.

Oprócz bowiem znanego już dobrze tutejszym lubownikom scenicznym trzeciego aktu tragedji „Juliusza Cezara”, przedstawili jeszcze dwie komedje: jednakoaktową i trzyaktową.

Pierwsza tytułuje się „Lydja”. Autor tej komedji poszedł tu w ślad znanej sztuki Ponsarda „*Horace et Lidie*” i ze znanej ody Horac, usza wysnuł sztukę wdzięcznie rozwijającą owe miłosne zachwyty przez poetę rzymskiego opiewane.

Szatkę tę sadić nie nam, którzy zdajemy tylko sprawę z zewnętrznego wyglądu widowiska. Tembardziej wstrzymujemy się z wszelkimi pochwałami komedji Moliera „*Le malade imaginaire*”, która była śpiewem labędz m najznakomitszego komedjopisarza Francji, a może i świata całego.

W skład „Lydji” wchodziły tylko cztery osoby. Dekoracje i kostjomy nacechowane jak zwykle niedościgniętą dotychczas wiernością historyczną, pozostały też same przez cały ciąg sztuki, tutaj więc na

Dom pocztowy w Dąbrowie odnowiony zostanie kosztem sumy 1,600 rs.

== Kuchnie tanie.

Istniejące dotąd samodzielnie w Łodzi kuchnie tanie przechodzą pod zawiadywanie niedawno tamże otwartego Towarzystwa dobroczynności.

W ten sposób byt tanich kuchni zdaje się być na długo utrwalonym.

== Szkarlatyna.

W Gulinie, w powiecie radomskim, panuje epidemicznie szkarlatyna.

Zapadło na nią z górą 50 dzieci.

Epidemia pojawiła się i w sąsiednich miejscowościach.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE

Plamy smolne, pokotowe i t. p.

Podawaliśmy czytelnikom cały szereg przepisów, dotyczących się wywabiania plam, pochodzących z najróżnorodniejszych źródeł, dziś nadszedł czas na smołę, pokosty, farby olejne i t. p. gdyż roboty wiosenne koło domu i podwórza, pomimo zachowania możliwych ostrożności, nieraz wyatawiają nasze ubrania na szwank z własnej lub niewłasnej winy. Plamy te należy usuwać w tejże chwili, skoro tylko zostaną spostrzeżone, to jest za świeżo; zatknięte przedstawiają dużo trudności do wyrugowania. Traktuje się je w ogóle tak samo, jak i plamy czysto tłuszczowego pochodzenia. Najskuteczniejszym środkiem w tym wypadku jest terpentyna, z warunkiem jednak, iżby była czysta i świeża. Naciera się nią splamione miejsca gałgankiem, posypując je następnie jakąkolwiek materją absorbującą, tak na przykład, jak drobno miłuczony i przesiany proszek z kredy, talku, suchej gliniki garncarskiej, a wreszcie zwyczajnego popiołu. Jeżeli plamy są zastarzałe, należy dołożyć więcej starania; napuszcza je się terpentyną nawskróś, pozostawiając jej nieco czasu do rozmiękczenia i roztworzenia zaschniętej plamy; następnie dopiero aplikuje się którykolwiek z wyżej wymienionych sposobów. Po strzeżeniu ostatniej warstwy proszku, jakkolwiek plamy ustępują, pozostawiają po sobie niekiedy dość widoczne znaki; staranne wycieranie chlebem powinno je usunąć. Pozostały po terpentynie odór znika przez zmycie operowanych miejsc albo spirytusem, albo przez poddanie ich działaniu pary wodnej, o której mówiliśmy w swoim czasie, albo też przez wywietrzanie na wolnym powietrzu, co, jeśli nam na pośpiechu nie zależy, po pewnym czasie do tego samego prowadzi rezultatu.

NEKROLOGJA.

† S. p. Jan Taras, Towarzysz sztuki drukarskiej, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. sakramentami, przeżył się do wieczności w dniu 20-ym maja 1885 r., przeżywszy lat 46. Pozostała żona wraz z sześciorgiem dzieci zaprasza krewnych, przyjaciół, znajomych i kolegów z naręgo na wyprowadzenie zwłok z kaplicy przy szpitalu św. Rocha, w dniu 22-im maja 1885 roku; to jest w piątek, o godzinie

Wiedzieli, że większa część tych zaproszonych gości potrafi ocenić ich artystyczną osobistą zasługę, że widząc pannę Habelmann w roli moljerowskiej subretki, a i tylu innych artystów, przedstawiających różne osobistości, tak sprzeczne z kreacjami, w jakich dotąd przyzwyczailiśmy się ich oglądać, ta oświecona publiczność, odda ciekawość, a wszechstronnemu uzdolnieniu meiningenskiej trupy.

Wzór to do naśladowania, zwłaszcza dla scen, które niewielkimi stosunkowo rozporządzając siłami, zmuszone są jeszcze siły te rozpraszać, na różnorodność, a często sprzeczne ze sobą zakresem i dążnością twórcy.

Nie wdając się już dalej w specjalność urzędowego naszego krytyka, dopowiemy tylko parę słów o sali.

Wyglądała ona wspaniale.

A nie mówimy niestety o lokalu, który pomieszczał w sobie cały zasób literacko-krytyczno-artystycznego dobytku warszawskiego.

Sala ta bowiem pod względem zewnętrznego wyglądu, a głównie czystości, ustępować musi nawet ogródkowemu teatrzykom, na które tak dumnie przywykła jest spozierać.

Uwagę naszą zajmowali przedewszystkiem widzowie, którzy, oprócz nielicznych wyjątków, stanowili główną część tutejszego świata inteligencji i sztuki.

Przyznać też należy, że odegrane przez meiningenszczyków utwory słuchane były z całkiem poważaniem na jakie zasługują.

Oklaski nie miłyli się w adresie, jak to się zwykło u nas dzieje.

Udzielano je chętnie i często, ale udzielano zasłużenie, boć zresztą sumienna a trzeźwa gra meiningenszczyków, nie daje wcale pola do tak

7-ej wieczorem, na ementarz powązkowski odbył się mały sejm.

-592-

† Ludzie szlachetni nie lubią wprawdzie ujawniania ich czynów, lecz czemuże się biedna i strapiiona wdowa moge wdzięczyć i ulżyć sercu swojemu, jak chyba tem podziękowaniem za pomoc i współczucie: mianowicie właściciela domu M 28 Nowolipie WP. Ludwika S. .... jego brata i współlokatorów tegoż domu, oraz osobistych przyjaciół, jak niemniej czełogodnemu ks. Jarezewskiemu z parafii Narodzenia Najśw. Marii Panny na Lesznie. Bóg wszechmocny niechaj wam za mnie i sierotę moją wynagrodzi.

-1835-

Aniela Łempicka.

Z Cesarstwa.

Nowożytność dziwi się ferworowi prasy angielskiej, wywołanemu ogłoszeniem najnowszej Księgi błękitnej, zawierającej dokumenta odnoszące się do rokowań z Rosją przed nową zmianą frontu przez gabinet p. Gladstone'a. Rozprawy o zbytnich rozszerzeniach Rosji, są obecnie już po niewczasie. Sprawa granicy rosyjsko-afganistańskiej wygląda dziś całkiem inaczej, aniżeli przed wycieczką emira Abdurrahmana do Rawal-Pindi i przed bitwą pod Tasz-Kepri. Dokumenta śladają się jeszcze do owego czasu, kiedy Anglja uważała za rzecz niezbędną, ażeby pomiędzy posiadłościami angielskimi i rosyjskimi Afganistan odgrywał rolę „bufora”. Rząd angielski uroczyście, wobec parlamentu i całej Europy, wyrzekł się tego programu. Układy między Londynem a Petersburgiem toczą się obecnie o zgodzenie się lub niezgodzenie Anglii na uznanie za należące do Rosji pewnych terytoriów pogranicznych, które rząd petersburski poczytuje za niezbędne dla pomyślności swoich poddanych turkmeńskich; należących do plemienia sarybów. Chodzi o pastwiska i inne żyzne przestrzenie, bez których sarybowie nie mogliby się osiedlić na swoich dzisiejszych legowiskach. Różnica zdań nie ma znaczenia strategicznego i mieć już nie może, skoro Anglja postanowiła cofnąć swą linię obronną ku Hind-Kuszowi. Now. wr. nie wątpi, że i na tym punkcie Anglja zrobi ustępstwo Rosji i to dość rychło.

W *Istoriczesk. wiest*, towarzysz Skobeleva w wyprawie na Achał-Teke, p. A. Masłow, skreślił przebieg historyczny postępu podbojów rosyjskich w Azji Środkowej od r. 1842. Autor przychodzi do wniosku, że skoro przez zdobycie Turkestanu rozszerzyły się granice państwa, zaraz poczęły się wyrabiać nowe stosunki polityczne i handlowe, których obrona wymagała konieczności nowych wałk i podbojów. Skoro się raz wzięto do roboty, niepodobna już było zatrzymać się na pół drogi. Cofanie się w Azji Środkowej było dla nas niepodobieństwem, posuwanie się naprzód stało się koniecznością. Taki jest logiczny wynik naszego położenia; taki los, lub jeśli wola, taka konieczność.

Odeskij wiestnik, otrzymawszy z Petersburga wiadomość telegraficzną, że reforma systemu odpowiedzialności sędziów, już przeszła przez radę państwa, puszcza się w wywody nad obostrzeniem owej odpowiedzialności. Dotychczasowe prawo o

częstych u nas zachwytów, podejrzanym na dwunaczynny frazes naciskiem albo prostą szarżą wywołanych.

Uroczysta cisza panowała podczas całego przedstawienia, nie tracono ani jednego wyrazu, ani jednego ruchu. Bo literaci i krytycy znajdowali tam obfite pole do rozmyślnych artyści dramatycznych i pojedynczych kierownicy sceny szacowne dla siebie wskazówki, a wreszcie i malarze nawet podziwiali umiejętność uharmonizowania osób, przyborów i barw, mogącą się niejednokrotnie przydać przy wykonaniu obrazów poważniejszego zakresu.

Była to prawdziwa uczta artystyczna.

Tylko...

Niestety, zawsze się zdarzy jakaś strona ujemna, którą z obowiązku sumiennego sprawozdawcy wypada i nam zanotować.

I mimo skróconych antraktów, widowisko przeciągnęło się nad miarę, i kiedy komedia Moliera zbliżała się już ku końcowi, dochodziła już piąta z południa.

Wówczas kilku widzów, żadnych widocznie spotkać się czempredziej z obiadem, zwykłym warszawskim obyczajem miało się już ku wyjściu.

Zrobił się w sali szmer i rozległy się sykania, któremi schłostano tych zbyt skwapliwych gastronomów.

I słusznie.

Niechaj przynajmniej artyści dają z siebie dobry przykład poszanowania dla sztuki, na którą można nie uczęszczać, ale kiedy się już przyszło do teatru, nie należy dla swojej chwilowej dogodności, robić szkodę innym i psuć im wrażenie artystyczne, jakiego doznać pragnęli.

- 3 -

bowiązujące w Rosji stanowi, że sędzia nie może być usunięty z posady, ani nawet przeniesiony na inne miejsce bez własnego zgodynia się, chyba, że usunięcie wyrzeczone będzie w drodze kryminalnej, przez senat. W drodze dyscyplinarnej, sędzia może otrzymywać jedynie napomnienia, a tylko w razie trzykrotnego ponowienia się napomnień w ciągu jednego roku, ogólne zgromadzenie departamentów kasacyjnych senatu może nakazać oddanie postępów takiego sędziego pod rozstrzygnięcie trybunału kryminalnego. Nawet w razie ujawnionego bankructwa, dopiero po wysłuchaniu objaśnień przez senat i znalezieniu ich niedostatecznymi, sędzia bankrut może być usunięty z posady. Tymczasem świeża reforma ustanawia najwyższy trybunał dyscyplinarny, złożony z senatorów, w którego mocy będzie i tylko dawać napomnienia, lecz i przenosić na inne miejsce, a nawet zupełnie uwalniać ze służby za postępek, lubo nie kryminalne, ale niezgodne ze stanowiskiem i powagą sędziego. Będzie to systemat zbliżony do austriackiego i pruskiego.

Mołkowskija wiadomości piszą, że rozporządzenie, nakazujące, ażeby urzędnikami i oficjalistami na kolejach żelaznych w Królestwie i w guberniach zachodnich Cesarstwa byli wyłącznie poddani rosyjscy, jest już w zupełności przeprowadzone. Dalej dziennik donosi, iż rozporządzenie to niezadługo stanie się obowiązującym dla wszystkich kolei żelaznych w całym państwie. Z tego też powodu, w ustawie zasadniczej kolei żelaznych zamieszczony będzie osobny paragraf, orzekający, że posady na kolejach mogą zajmować tylko poddani państwa rosyjskiego, umiejący po rosyjsku. Natomiast ustawa zasadnicza rozszerzy zakres obowiązków, które mogą być w służbie kolejowej powierzane kobietom.

Journal de St. Petersburg donosi, iż w przyszły wtorek, dnia 26-go maja, odbędzie się zgromadzenie ogólne Towarzystwa głównego kolei rosyjskich, mające między innemi za przedmiot, wybranie czterech nowych członków rady, na miejsce wychodzących z niej: Kiwbożia, Pauker'a, Zwierowa i Dunina. Wszyscy ci czterej opuszczają swe posady w radzie Towarzystwa z powodu nowego prawa, zabraniającego łączenia urzędów koronnych z urzędami w spółkach pieniężnych.

Noworos. Telegr. donosi, iż kwestja przywrócenia mundurów studenckich w uniwersytetach Cesarstwa jest już rozstrzygnięta. Przywrócone będą mundury dawniejsze, ze szpadami, ale bez stosowanych kapeluszy. Na początek sprawienie mundurów będzie obowiązujące tylko dla studentów pierwszego kursu.

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Wiedeń 12-go maja (Od naszego korespondenta). — Jeden z dyplomatów określił mi sytuację w sposób następujący: Niemcy wpłynęły na to, że Austria przeniosła punkt ciężkości polityki swojej do Pesztu i na półwysep bałkański, Rosja zaangażowała się w Azji, Anglja zaś pozbawioną została swej pozycji wyspiarskiej. Dalszy rozwój wypadków został na razie wstrzymanym, ale potoczyć się musi w przyszłości swoją koleją. Poprzednio jednak musi być grunt przygotowanym przez nowe porozumienie się trzech rządów cesarskich. Bez takiego porozumienia, Niemcy nie mając zupełnej pewności, jak się wypadki rozwiną i jakie korzyści im przypadną, nie mogły dopuścić do wybuchu zbrojnej akcji.

Wiedeń 21-go maja. — *Politische Correspondenz* donosi, że wojska mahdiego zajęły prowincję Dongolę.

Berlin 21-go maja. — Rada związkowa zatwierdziła przyjętą przez parlament ustawę o podatku giełdowym.

Berlin 21-go maja. — Komisja handlowa dla eksploatacji bogactw Nowej Gwinei, otrzymała cesarski list bezpieczeństwa.

Berlin 21-go maja. — Cesarz Wilhelm nie będzie jutro obecnym na paradzie wojskowej.

Berlin 21-go maja. — Król belgijski zamierza zaciągnąć tutaj pożyczkę stu milionów marek na potrzeby Konga.

Paryż 21-go maja. — Wiktor Hugo pozostawia po sobie w rękopiśmie obfitą spuściznę literacką w prozie i poezji. Przeznacza on takową dla biblioteki narodowej.

Дозволено Цензурою—Варшава 9 (21 Мая) 1885 г.